

Algemene beschouwingen Kaderbrief - CDA Cranendonck

Voorzitter,

Voordat wij ingaan op de inhoud van deze kaderbrief willen wij iedereen bedanken die heeft bijgedragen aan de voorbereiding ervan. Onze dank gaat uit naar het college, de ambtelijke organisatie en onze collega-raadsleden voor hun inzet en samenwerking. Ook bedanken wij de inwoners en de aanwezige pers voor hun betrokkenheid bij onze lokale democratie.

Vandaag hebben we het over de kaderbrief en daarmee over de koers van Cranendonck voor de komende jaren. Een koers die niet alleen gaat over cijfers en begrotingen, maar vooral over de vraag hoe wij ervoor zorgen dat onze gemeente ook in de toekomst een fijne plek blijft om te wonen, werken en leven.

We realiseren ons daarbij ook dat dit jaar geen uitgebreide kadernota voorligt, maar een kaderbrief. Dat is begrijpelijk. Het huidige college is nog maar kortgeleden gestart en heeft in korte tijd veel op moeten pakken. Daarom zien wij deze kaderbrief als een eerste richting. Wij kijken ernaar uit om die richting de komende tijd verder uitgewerkt terug te zien in de begroting en de plannen voor de komende jaren.

Voor CDA Cranendonck is het belangrijk dat Cranendonck groeit op een manier die past bij onze dorpen en onze gemeenschap.

Een van de grootste ontwikkelingen die op ons afkomt is de schaalsprong, waaronder de Knoop Maarheeze. Een kans die wij goed willen benutten.

In de afgelopen jaren zien we regelmatig grote verschillen tussen wat we begroten en wat uiteindelijk wordt uitgevoerd. De jaarrekening 2025 laat zien dat dit geen abstracte zorg is: investeringen schuiven door, kredieten blijven onbenut. Onze inwoners hebben meer aan een plan dat wordt uitgevoerd dan aan tien plannen die blijven staan. Ambities zijn belangrijk, maar moeten in balans zijn met uitvoerbaarheid.

De komende jaren zullen bepalend worden voor de toekomst van Cranendonck. Woningbouw, onderwijs, voorzieningen, bereikbaarheid en het sociaal domein vragen om duidelijke prioriteiten. Tegelijkertijd blijven de financiële onzekerheden voor gemeenten groot. Ontwikkelingen vanuit het Rijk en nieuwe opgaven vragen om zorgvuldige afwegingen. Een gezonde financiële basis is een voorwaarde om ook in de toekomst te kunnen blijven investeren in onze inwoners, onze voorzieningen en onze verenigingen. Financiële voorzichtigheid mag daarbij geen doel op zichzelf worden. Het moet ons juist in staat stellen om te investeren in wat voor onze inwoners het meest belangrijk is.

Rentmeesterschap vinden wij daarbij erg belangrijk. De keuzes die wij vandaag maken, hebben gevolgen voor de generaties die na ons komen. Dat vraagt om verder kijken dan vandaag of morgen. Niet de waan van de dag moet leidend zijn, maar de vraag wat goed is voor Cranendonck op de lange termijn.

Voor CDA Cranendonck betekent dat dat we niet kiezen voor snelle politieke winst, maar voor zorgvuldige keuzes die ook over tien of twintig jaar nog goed uitpakken. We zeggen het wel vaker: laten we ervoor zorgen dat onze kinderen later niet hoeven te zeggen dat hun pap en mam er een rommeltje van hebben gemaakt.

Dat betekent ook dat we moeten prioriteren. Wij vinden dat op het gebied van woningbouw tempo gemaakt mag worden. Jongeren moeten in Cranendonck kunnen blijven wonen en ouderen moeten kunnen doorstromen naar een passende woning. Wij zien de schaa sprong als een kans om dat mogelijk te maken.

Groei is voor ons meer dan het bouwen van woningen. Het is een middel om onze gemeenschap sterk en toekomstbestendig te houden. Groei moet samengaan met investeringen in bereikbaarheid, onderwijs, zorg, sport en andere voorzieningen. Als Cranendonck een bijdrage levert aan de groei van de regio, dan moet die ontwikkeling ook zichtbaar iets opleveren voor onze inwoners en onze dorpen.

Daar hoort ook ruimte bij voor onze ondernemers. Als we willen dat bedrijven in Cranendonck blijven investeren en werkgelegenheid bieden, moeten zij ook de ruimte krijgen om zich te ontwikkelen. Daarom vinden wij uitbreiding van bedrijventerreinen belangrijk. Niet om zoveel mogelijk bedrijven aan te trekken, maar vooral om ondernemers die hier al gevestigd zijn toekomstperspectief te bieden. Zij zorgen voor banen, versterken onze lokale economie en dragen bij aan initiatieven die onze samenleving sterker maken. Een mooi voorbeeld daarvan is Bivak.life van het Bravo! College, waar jongeren waardevolle praktijkervaring opdoen bij bedrijven uit onze eigen gemeente.

Ook ons buitengebied verdient aandacht. Veel agrarische ondernemers staan voor grote veranderingen. Niet iedereen weet hoe de toekomst eruitziet. Daarom vinden wij dat de gemeente naast hen moet staan. Niet door voor hen te bepalen welke keuzes zij moeten maken, maar door duidelijkheid, begeleiding en ondersteuning te bieden. Zo houden we ook ons buitengebied vitaal en leefbaar.

Maar een sterke gemeente draait niet alleen om economie en woningbouw. Minstens zo belangrijk is dat mensen naar elkaar omzien en kunnen rekenen op goede ondersteuning wanneer dat nodig is. Wij vinden het belangrijk dat ondersteuning dichtbij mensen georganiseerd blijft en dat regelingen toegankelijk en laagdrempelig zijn.

Wij willen daarom blijven inzetten op preventie en het voorkomen van grotere problemen. Hoe eerder problemen worden herkend, hoe groter de kans dat mensen weer verder kunnen zonder zwaardere ondersteuning op een later moment.

Daarbij geloven wij in de kracht van mensen en hun omgeving. Die kracht zien we iedere dag terug in onze gemeente. In Maarheeze brengt De Helpende Hand mensen met elkaar in contact. In Soerendonk zorgen Stichting Willie en Ontmoetingstuin Den Hoof voor ontmoeting. In Gastel verbinden de peuterochtenden jonge gezinnen. In Budel laat de jaarlijkse Greppeltocht zien wat vrijwilligers samen kunnen bereiken. En in iedere kern zetten dorpsraden en dorpsplatforms zich

in voor de leefbaarheid. Initiatieven als deze vormen het sociale cement van Cranendonck.

Maar participatie betekent wat ons betreft niet dat mensen het zelf maar moeten uitzoeken. Niet iedereen beschikt over een sterk netwerk of voldoende mogelijkheden om problemen zelfstandig op te lossen. Een goed voorbeeld is het AutoMaatje: een vrijwillige vervoersdienst voor inwoners die niet zelfstandig kunnen reizen. Vrijwilligers rijden, maar de gemeente maakt het mogelijk. Zo hoeven mensen geen activiteiten te laten en ontstaat er ook nog eens contact onderweg. Dat is ook hoe wij naar de rol van de gemeente kijken. Niet alles zelf doen, maar mensen en organisaties de ruimte geven om zich voor elkaar in te zetten en hen ondersteunen waar dat nodig is.

Maar soms is dat niet genoeg. Sommige inwoners hebben meer nodig dan een helpende hand of een sterk netwerk. Juist dan moet de gemeente er zijn. Voor inwoners die te maken hebben met armoede, schulden of andere kwetsbaarheden zijn goede ondersteuning, schuldhulpverlening, miniregelingen en maatwerkvoorzieningen geen sluitpost, maar onderdeel van een betrouwbare overheid. Daarom vragen wij het college om blijvend aandacht te besteden aan de toegankelijkheid van deze regelingen. Hulp heeft pas waarde als mensen de weg ernaartoe kunnen vinden en daadwerkelijk geholpen worden.

Want uiteindelijk gaat het er niet om hoeveel plannen we opschrijven, maar om wat inwoners daarvan merken. Of zij prettig kunnen wonen in hun eigen dorp. Of kinderen goed onderwijs krijgen. Of verenigingen en voorzieningen bijdragen aan levendige dorpen. En of mensen op elkaar kunnen rekenen en ondersteuning krijgen wanneer dat nodig is.

Dat is wat telt. En daarvoor blijven wij ons inzetten. Voor elke inwoner, in elk dorp.

Voorzitter,

De keuzes die we de komende jaren maken, bepalen hoe Cranendonck er morgen uit ziet. CDA Cranendonck blijft die keuzes beoordelen vanuit één vraag: maken we onze dorpen daarmee sterker en toekomstbestendig?

Wij wensen het college en de ambtelijke organisatie veel succes met het opstellen van de begroting.

Dank u wel.